

8 June: wisnig  
Пролетарі всіх країн єдняйтеся!

N Boychuk  
787 Redwood Ave

# Робочий Народ

## The Working People

ОРГАН УКРАЇНСЬКОЇ СОЦІАЛ-ДЕМОКРАТИЧНОЇ ПАРТІЇ В КАНАДІ

PIK X. Ч. 24. СУБОТА, 23 МАРТА, 1918. WINNIPEG, MAN. SATURDAY, MARCH 23rd, 1918. No. 24. VOL. X.

# ПОЧАТКИ ВЕЛИКОГО НАСТУПУ НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ

## ВЕЛИКА ОФЕНЗИВА НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

НІМЦІ ПОЧАЛИ СИЛЬНИЙ АТАК НА ФРОНТІ ДОВГІМ ОКОЛО 50 МИЛЬ.

Австрійські батареї беруть участь.

ЛОНДОН, 21 марта. — Німці розпочали нині досить сильно бомбардувати британський фронт. Офіційна заява звучить наступним чином: "Воробачі нині рано незадоволено собою сильно бомбардували наш цільний фронт по вулиці St. Quentin, аж до ріки Scarpe."

Від арматного гуку дрозжать вікна аж в Англії.

Бій артилерії на західному фронті чути виразно в Довері та інших містах на східному березі Англії. Двері і вікна домі в Довері, наприклад, без перестанку дрозжали від великих потрясень.

Пальба з артилерії, що була найбільшійшю яку коли небувало чути в сій околиці на такій відстані, почала ся о 3 години нині рано і тривала з короткими перервами, до 7 години рано.

В Рамсгейт, поза гуком канонади, видно було ясні лучі на морю, а філії повітря від експлозій потрясли вікнами і зрушували з місць гонти на дахах.

Від Vendeuil, положеного зараз на півдні до ріки Scarpe, буде віддалене околом 50 миль і розпочаті німецькою артилерією сильної канонади вздовж того широкого фронту може означати, що приготуване до давно заповіданої німецької офензиві вже розпочало ся. Та при з товна робота мала розпочати ся нині, коли вприти попереднім заявам і висткам про те, що десь чи два тому назад німецька найвища команда запросила групу кореспондентів з нейтральних країн до відвіду на західний фронт в середі, щоб "бути свідками офензиві".

Австрійська артилерія бере участь.

ВІДЕНЬ, 21 марта. — Бритійська адміністрація через "Вайрлес Прес" — в нинішній заяві воєнного бюро оголошено, що австрійсько-угорська артилерія взяла участь в бою проти Британії і Франції на західному фронті.

ЗАТОВПИЛИ ЗА РІК БЛИЗЬКО ТРИ ТИСЯЧІ КОРАБЛІВ.

ЛОНДОН, 20 марта. — Дейли Мейл публікує донесення з Парижа, яке каже, що Німці затопили в останній році 2,938 кораблів.

НОВИЙ НІМЕЦЬКИЙ КОМАНДАНТ НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ.

АМСТЕРДАМ, 20 марта. — На підставі донесення берлінського "Фоссіше Цайтунг", генерал фон Гальвіц з'їздив іменований головкомандуючим нової частини армії на західний фронт.

## НІМЦІ ВДЕРЛИ СЯ НА БРИТАЙСЬКІ ПОЗИЦІЇ.

НАСТУП НІМЦІВ КОШТУЄ ВЕЛИЧЕЗНІ ЖЕРТВИ.

ЛОНДОН, 21 марта. — Донесене полевого маршанка Гейга з британської головної квартири в Франції каже, що німецький наступ почав ся сильним бомбардуванем огнем артилерії і сильними атаками інфантерії на фронті поперех 50 миль довгим. Німці вдерли ся до деяких британських позицій, але понесли за те винятково тяжкі втрати.

В жадному місці вздовж атакованого фронту Німці не досягнули своєї цілі. Текст донесення звучить:

"Околом 8 години сего раня, після сильного бомбардування на цих передніх позицій і заднього простору, сильно вибуховими і газовими кулями, ворог розпочав сильні атаки інфантерії на фронті поперех 50 миль широкі, простираючися від ріки Oise коло La Fere, до ріки Sensee, коло Croiselles."

"Атак, котрий як відомо був вже давнішніш притовуваний, був виконуваний через день з великим оживленем і рішучістю. В тяжку бою ворог пробив ся через наші передні позиції і увів вдерти ся до наших боєвих позицій в кількох місцях фронту."

БІЙ АРТИЛЕРІЇ ПОЧАВ СЯ В ПОВНІЙ СИЛІ — КАЖЕ БЕРЛІН.

Берлін, 21 марта. — Головна квартира армії оголосила нині, що бій артилерії розпочав ся сего раня знова в повній силі вздовж широких просторів західного фронту.

Текст заяви звучить: "Фронт великого князя Альберта: На східному березі Moselle і близько Nomeny ми успішно виконали атаки. Руйнуючий огонь французької артилерії коло ліса Raquo продовжує ся."

"На широких просторах західного фронту бій артилерії знова вибух сего раня в повній силі."

ОБВИНУВАЧУЮТЬ НІМЕЦІНУ.

ВАШІНГТОН, 19 марта. — В наспівших тут сьогодні з Франції офіційних донесеннях обвинувачують ся Німеччину, що вона старала ся присилувати Швецію посередничити на мировій конференції в Бересті Литовським відносно полагожденя питання що до Балтики. Не віднісши успіху з своєю дипломатією, говорить донесення, Німеччина вислала військові заїзди Аляндських островів і вислала його там під претекстом, що була закликана туди Фінляндією.

НІМЦІ ЗАНЯЛИ ХЕРСОН.

ЛОНДОН, 22 марта. — Німці заняли місто Херсон, яке лежить 92 миль на північний захід від Одеси.

## ПІВ-ОФІЦІАЛЬНІ МИРОВІ ПЕРЕГОВОРІ ВЕДУТЬ СЯ (?).

НІМЦІ ГОТОВІ ЗАМИРИТИ СЯ, ЕСЛИ АЛІАНТИ ПОТВЕРДЯТ ЇХНІЙ МИР З РОСІЄЮ.

ЛОНДОН, 22 марта. — Вісти з Амстердаму кажуть, що між Німеччиною і Аліантима ведуть ся пів-офіційні мирові переговори і що Німеччина проявила "сильний нахил до миру".

Одна амстердамська часопись додає, що коли не буде найдена основа для офіційних переговорів до 27 марта, то Німці розпочнуть офензиву на західному фронті.

Вісти з Петрограду з середі кажуть, що в Москві кружать погослови, що Німеччина предложила аліантам важні concessії, під умовою, коли аліанти признають мирову угоду заключену в Бересті Литовським.

НІМЦІ НЕ ЗАБРАЛИ РОСІЙСЬКИХ КОРАБЛІВ В ОДЕСІ.

ВАШІНГТОН, 20 марта. — Російські воєнні кораблі в Одесі втікли до Севастополя коли Німці заняли Одесу, говорить донесення, наспівше сьогодні в Москві. Невдані гасети донесення говорять, що берлінські власти проголосили, що Німці призято Одесу забрали 15 російських воєнних кораблів.

ВСІ РОМАНОВИ МАЮТЬ РЕГІСТРУВАТИ СЯ.

ПЕТРОГРАД, 18 марта. — Всі члени родини Романових, які живуть в Петрограді і мають поперех 16 літ життя, дістали приказ зареєструвати ся сего раня перед комісією для здавлення контр революції. Великі князі Николай Михайлович і Сергій Михайлович єдиними тепер в Петрограді Романовими.

## РОЗРУХИ В ІНДІЇ

ЛОНДОН, 20 марта. — З Індії доносять, що розрухи між частиною людности в Белуджистані спричинили недавно бійку, в якій зістало покалічених багато осіб.

Тамошні мешканці напали на британські пости і були цілковито відперті. Підприємство проти них карні міри.

Займають все ще визнаюче становище.

Офіційна заява звучить: "Індійське бюро оголошує, що становиско Марісу в Белуджистані, яке було незадоволене юче від якогось часу, було дійшло недавно до цілого ряду нападків поміч від Хотранів, воєни поперетинали телеграфічні дроти, стріляли до залізничних потягів і поновили в кількох місцевостях правительственне майно, яке прилягло до їх місць. Вони зорганізували також оружну силу і напали на наші позиції в Гомбазі і Форт Монро, де були цілковито відперті. Вони понесли багато жертв в ранених. Їх становиско є все ще визнаюче. Підприємство проти них карні міри. Наші літаки бомбардували недавно з успіхом два рази їх племінні центри."

МІЖ РОСІЄЮ І АМЕРИКОЮ НАВІЗУЮТЬ СЯ ПРИЗНАНІШІ ВІДНОСИНИ.

МОСКВА, 19 марта. — Відносини Росії до союзників не змінили ся, — заявив сьогодні в інтервю кореспондентові Асоційтед Прес М. Чічерін, більшевизький заграничний міністер. Більше приятельські відносини навязано зі Злученими Державима, додав він і покликав ся на відозву президента Вилсона до Росії, яка вказує, що Америка не підійме агресивних кроків проти Росії.

## НІМЕЦЬКО-РОСІЙСЬКИЙ МИР В ПАРЛЯМЕНТІ.

ГАРТЛІНГ ЧИТАЄ В ПАРЛЯМЕНТІ МИРОВУ УГОДУ З РОСІЄЮ.

КОПЕНГАГА, 19 марта. — Канцлер фон Гартлінг читав вчера в парламенті перший раз мирову угоду з Росією. Опіній аліантів відносно тої угоди він не хотів обговорювати, бо, мовляв, они "гіпокрити, самолюбиві, не говорять правди".

Тимчасом, сказав канцлер, Німеччина заключила мир, який не є ганебним миром для Росії, коли провинія, що відірвали ся від Росії заявляють, що се стало ся згідно з їхньою волею і коли Росія подтвердила їхню волю.

Курляндія і Литва прилучені до Німеччини.

Канцлер заявив, що Курляндія і Литва зістали прилучені до Німеччини політично, економічно і мілітарно, та додав, що Лівонія і Естонія після угоди становлять східну границю, але він має надію, що й они ввійдуть в тісні і приятельські відносини з Німеччиною, хоч не з виключенем приятельських зносин з Росією.

Польщі не згадують ся в угоді.

Про Польщу в угоді не згадують ся, але, по словам канцлера, Німеччина буде старати ся розглянути чи можливо буде жити в еталіях і добрих сусідських відносинах з новою польською державою, котрої независимість проголосили ще 5 листопада, 1916 оба цісарі, а якої дальше формоване буде справою Німеччини Австрії і Польщі.

Соціалістичний посол гавніть заключений мир.

Др. Едвард Давід, соц. посол з групи більшости вступив проти того мира заключеного в Бересті Литовським не за порозумінем, але при помочи сили.

"Не лише більшовики скапітулювали — говорив він, — але й наші дипломати скапітулювали перед мілітаристичними ідеями сили. Генерал Гофман кинув меч побіди на вагу. Сей мир викликав невдоволене серед широких кругів німецького народа і підорвав довіре до німецької політики. Розговори про Бересті Литовський подавали всі мирові почуття в Франції і Великій Британії. Аліанти взяли ся за роботу, щоб звязати розірваний ланцюг на сході."

"Наша (!) головна ціль, роздане ворожой коаліції, не лише не досягнена, але ще більше зістала утруднена."

НІМЦІ НАЗНАЧИЛИ КОМІСІАРА ДЛЯ ЛИТВИ І КУРЛЯНДІЇ.

АМСТЕРДАМ, 19 марта. — Отримана тут з Берліна депеша доносить, що назначено графа фон Кайзерлінга комісаром для Литви, Курляндії і других східних земель, з винятком Польщі.

## НІМЦІ ІДУТЬ ДАЛЬШЕ В РОСІЮ.

КАЖУТЬ, ЩО НІМЦІ БУДУТЬ ВСКОРІ В ПЕТРОГРАДІ.

ЛОНДОН, 20 марта. — Як кажуть донесення з Петрограду до кількох ранішних газет, заявляє Німцями Петрограду є лише питанням годин. Кажуть, що російська столиця займає вичікуєче становиско і не оказує найменшого знаку зорганізованого опору.

Німці йдуть дальше в Росію.

Последні донесення Райтера з Петрограду кажуть, що Німці дійшли до околиці стації Дно, околом 150 миль на півдні від Петрограду. Так само продовжує ся наступ Австро-Німців в південній Росії. Донесене каже, що ворог заняв Суми, 5 годин маршу від Харкова.

Столицею зроблять правдоподібно Саратов або Нижній Новгород.

Ріжні вісти з Росії вказують на найбільше занепокоєне, яке панує через те, що немовби австро-німецькі війська мали окружити Москву. Ходять слухи, що правительствене перенесеть ся до Саратова (450 миль на південний схід від Москви) або до Нижнього Новгорода (265 миль на північний схід від Москви).

Правосл. патріарх не годить ся на мир.

Райтерове донесення з Петрограду, датоване 19 марта, говорить, що патріарх російської церкви видав до православного населення відозву, завязуючи, що церква не може звязувати ся з миром, який розчленує край і ставить його під пановане побідной чужой сили.

ЧЕРВОНА ГВАРДІЯ ВІДБРАЛА ВІД КОЗАКІВ БЛАГОВЕЩЕНСК.

МОСКВА, 22 марта. — Червона Гвардія і революційні війська відбрали Благовещенск по битві з козаками. Вони привернули назад власть Рад (робітничий і сад. деп.), як також порядок в місті.

Недавні вісти доносили про вимордоване більшовиками 150 Японців в Благовещенску, яка то вістка оказала ся потім фальшивою. Пізнійше були вісти, що козаки заняли місто і арештували Рад та розоружили Червону Гвардію і моряків. Тепер Благовещенск опинив ся назад в руках більшовиків.

## ТОВАРИШІ РОБІТНИКИ!

Комітет будови Українського Робітничого Дому в Вінніпегу вже купив площу під будову У. Р. Д. на південно-західній розі улиць Мекгрегор і Прічард один блок від Селкірк ул.

Площа складає ся з двох лотів і її ширина вносить 66 стій а довжина 115 1/2 стій. Коштує она готівкою \$2,350.00.

В лучшому і вигіднійшому для укр. робітників в Вінніпегу положено площі не можна було найти; така є загальна оцінка. Так скоро, як лише можна буде розпочати копане пивниць, почнуть ся на тій площі роботи.

Всі, що здекларували певні суми гроша на будову У.Р.Д. а також і ті, що бажали зложити свої жертви на сю ціль, звольте грошати ся до редакції "Робочого Народу", 873 Мейн Стр. де они можуть ті жертви зложити.

Жертви з провінції просить ся також присилати до редакції "Робочого Народу". Всіх українських робітників особливо в Вінніпегу просить ся пильно заняти ся збиранем жертв на будову свого робітничого дому.

З РАМЕНИ УКР. СОЦ. ДЕМ. ПАРТІЇ.

В неділю, 24 марта, с. р. о год. 3 по полудні в сали театру "Palace" при ул. Селкірк Тов. М. Попович виголосить дуже цікавий

ВІДЧИТ ПРО ПАРИЖСЬКУ КОМУНУ

Минає якраз 47 літ від пропам'ятної історичної хвилі, коли в Парижі французький пролетаріят встановив своє робітницьке правительство — Парижську Комуна. А чи багато українські робітники мали нагоду довідати ся, що таке була Парижська Комуна? Нині робітники по цілій світі про ню згадують і порівнують з подіями в Росії. Тому відчит тов. Поповича буде незвичайно цікавий і всі укр. робітники повинні прийти і його послухати.

Вступ вільний! Гостям рад!

РІЧНИКИ "Р. Н." з 1917 р. вже готові і продають ся по ціні \$2.50 за примірник. Всі річніки є в міщій оправі. Замовлення з провінції засилайте на адресу:

РОБОТНИЧІЙ НАРОД  
Box 3668, Winnipeg, Man.

**ПОРАЗ ДРУГИЙ! ПОРАЗ ДРУГИЙ!**

В виду того, що минувшой суботи не було в Роял Театрі досить місця для всіх гостей, які хотіли побачити представлення "СУСТА",

ДРАМАТИЧНИЙ КРУЖОК ІМ. ВІННИЧЕНКА вІдграє по раз другий в СУБОТУ, ДНЯ 23 МАРТА, С. Р. В РОЯЛ ТЕАТРІ (РІГ МЕЙН І СЕЛКІРК УЛИЦЬ)

інтересну і поучаючу комедію в 4 діях славного українського драматурга Ів. Тобілевича п. н.

# СУСТА

Не оминіть нагоди побачити се представлені! Приходіть самі і кличте своїх приятелів та знакомих!

ЦІНИ МІСЦЬ: 50, 35 і 25 цт.

ПОЧАТОК ТОЧНО О 8-й ГОД. ВЕЧЕРОМ.

Тикети купуйте наперед в ред. "Роб. Народу", Укр. Робітн. Книгарні, скапелі Будника, реставрації Гавришинна і в день представлення цілий день при касі театру.

ПАМ'ЯТАЙТЕ, ЩО ЧИСТИЙ ДОХІД З ТОГО ПРЕДСТАВЛЕННЯ ПРИЗНАЧЕНИЙ НА УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ ДІМ В ВІННІПЕГУ!

Оціночка Майстарів Українська  
Кравецька Робітня в Вінніпегу

Властитель, С. Юськів.

Вислає на жадане гарний ілюстрований каталог мужських убрань даром в українській мові.

Пішіть скоро за ним.

Если хочете мати гарне убранє, найкращу моду, перворядно зроблене з найлучшої матерії і щоб Ви себе задоволили, повинні посилати замовленє, або особисто влявтити ся на адресу:

The Ruthenian Clothing & Tailoring  
882 MAIN ST. WINNIPEG, MAN.

ПЛОЩУ ПІД УКРАЇНСЬКИЙ РОБІТНИЧИЙ ДІМ В ВІННІПЕГУ ВЖЕ КУПЛЕНО ЗА СУМУ \$2,350 НА РОЗІ УЛИЦЬ МЕКГРЕГОР І ПРІЧАРД.



**"ROBOTNYJ NAROD"**  
(The Working People)  
The official organ of the Ukrainian Social Democratic Party,  
Affiliated with the S. D. Party of Canada.  
Published semi-weekly by  
The Executive Committee of the U. S. D. P. of Canada,  
at 873 Main St. Winnipeg, Man.  
Phone St. John 1465 M. Popovich, Editor.  
Subscription \$2.50 per year.

**"РОБОЧИЙ НАРОД"**  
одинка в Канаді і найстарша в Америці соціал-демократична  
часопись, орган Укр. Соц. Дем. Партії в Канаді.  
Виходить два рази на тиждень.  
Редактор - М. Попович. Співредактор Д. Лобай.  
Річна передплата на "Р.Н." вносить \$2.50  
Рукописні не вертає ся.  
ЗА ОГЛОШЕННЯ РЕДАКЦІЯ "Р.Н." НЕ ВІДПОВІДАЄ.  
Адреса до "Р.Н." така:  
**"РОБОЧИЙ НАРОД"**  
Box 3658, (Sta. B.) Winnipeg, Man.

### ЗАДАЧА ПРОЛЕТАРІЯТУ.

Живемо в роках великих історичних подій, на передодні упадку капіталістичного ладу. Не може вже бути найвищої сумніви, що теперішня кровава різня народів в Європі і за новим поділу світа і панованя в ньому, замість здійснити бажаня імперіалістичної буржуазії воюючих держав, завдасть її панованю смертельний удар і виконає могоду теперішнього суспільного порядку.

Раньше чи пізніше, це мусить стати ся. Хіба, людство збожеволіло до решти і допустило до продовженя сї війни аж до повного знищеня і вичерпаня сил воюючих сторін, що в наслідку дофунуло "цивілізацію" Європи о кілька сот літ назад.

Тільки до того не дійде. До того не допустить найважчий чинник в сій війні, георой нашої доби — робітнич.

Війна навчила робітників могоду. Всюди... У всіх краях.

В кождому з воюючих країв говорено масам працюючого ладу, що край мусить вести оборону війни і завивано до патріотичного обовязку — до оборони вітчизни.

А показало ся, що буржуазна дипломатія обидвох воюючих таборів потайки планувала як поділти світ між собою на случаи побди.

Німечкї імперіалісти з своїми кайзерами каляли ся на чім світ стоїть, що они тільки мусять "боронити ся", а тепер, без всяких церемоній пруть ся на Україну і Росію, не зважаючи на заключені з ними республіканські мирні угоди.

Звичайно, в буржуазних правительствх мирні угоди — свистки паперу.

Говорено про оборону свободи малих угнетених націй.

А тимчасом всі ті, що про це так багато говорили, гноблять закріпощені нижні самими наці і задушють найменшу їх спробу до освободженя ся.

І робітнич все те бачить і починає пізнавати ся на фальшивих красках представляючих йому річчї.

Він бачить, що пануючим класам не о оборону вітчизни ходитя а о ще краще забезпеченя своїх інтересів; що не о освободженя малих націй ту ходитя, але о загарбаня їх під свій гнет і експлуатацію.

Маси робочого ладу починають розуміти, що оборона "іхньої" вітчизни не вимагає завойованя чужих країв і угнетеня чужих народів.

Що сего потрібно капіталістам експлуататорам, котрі все дивлять ся за новими ринками, за новими колоніями.

Ба, та маса починає розуміти, що її вітчизна, властиво не її, бо она нічого в тій вітчизні не посідає.

Пролетаріят не має вітчизни.

Він хоче мати право звати себе дійсним горожанином в тій вітчизні.

Він — творець всіх необхідних в житю людей річчї, користь цілого світа.

Він тому хоче бути горожанином і паном цілого світа.

Не горожанином і паном одної країни, бо не лише для нього він витворює все і не лише одні її він держить на своїх плечах.

Його вітчизною буде — цілий світ.

Війна ся, в якуму маси робочого ладу пролили ріки своєї крові, не може оставити старого порядку річчї для дальшого ітнованя.

Она вже не здійснить планів капіталістичних грабників. Они те самі добре знають і хотілиб хоч вдержати старий стан посіданя і лад старий.

Тільки они втратили контролю над всім тим, що тепер дієть ся.

Тимчасом росте нова сила, що возьме контролю над дальшим ходом подій.

Се сила революційного пролетаріату.

Російська революція се прольог пролетарської революції в цілій Європі і в цілому світі, що мусить прийти і принести зміну теперішнього невинного суспільного ладу.

Пролетаріят щораз то яснійше бачить і розуміє ту свою історичну задачу і він сповнить її.

**VI**  
**ХРЕСТ МАТЕРИНСТВА.**

Для Марусеньки-пані — материнство-хрест.

В світлий чистій і охайній росте наслідки пана фабриканта, під доглядом лікаря.

Коли в самій Марусеньки-пані могола в гурах браку, або "дигур" вона зіпсути не хоче — кормилицю найдуть.

Побавить ся з дитиною Марусеньки-пані, таї поїде в гости, в скляні, театри, балї... Є кому доглянути за дитиною...

Для Марусеньки-пані — материнство празник забави.

Для Марусеньки-пані, фарбавиць, ткачих, прачок, для сотів тисяч матерей, робітничїх класів — материнство — хрест.

Гуде фабрика, кличе на роботу. А дитинка кричить, заходить ся. Як покинуть її. На кого лишити?

Найдіть молока в сиску — робітничі, поручит дитинку сусідній бабі або дочці своїй маленькій. Під на роботу, а думки про дитинку серце так й тремить, так й тремить... Сестриць-молодиць через добрість і незалежність — кашою накормити, та хліба в рот напхати. В Марусеньки-пані дитина з кождим днем хороше.

Як цуцок біла, як яблочко червона та мінна.

В фабричній робітничій, прачкій, ремісничій дитинка з кождим днем худіє. В ноні ноніми меле, корчить ся і плаче.

Лікар приїде, каже ся і плаче: "Чому сестри не давати! Нашо вясно кожить? Також матері... Тепер самі себе й вивуть як помре".

Не оправдують ся согні-тиски матерей-робітнич. Стоять, понуривши голову, крадькома слізми втирають. Хібаж скажемо же лікарів? Хібаж повірити, арозумієть?

**РІДИ.**

У Марусеньки-пані — рідні — подія. Празник не празник, а ката хором ходять. Лікарі, акушерки, доглядачки...

Лежить породивша в чистій, м'ягенькій постелі. На стоїть каті. Муж ружу чіпає, поцяткі листи, телеграмні несуть. Пін мелебень править. Дитинка вродилась здорова, мінна. Та чому же й ні! Як доглядати, як берегти Марусеньки-пані!

Марусенька-прачка також родить. В кутку за полотничим накривком, в кімнаті, набитій чужими людьми.

Тяжко Марусі. Стоїть стареть ся доподушко залуцати. Сусіді — народ все робітнич, не добре позбавлять їх сну, послідній спочинок відбавляють.

В кутку баба-повитуха прийшла. Вилка, прибори дитинку і до другої роздажочкої поспішила. Лежить Марусенька тепер одна в кімнаті. Погляди на дитинку. Як загорелі! Худенька, зморщенна... А очі наче матері докоряють, сумно так питають: "на що ти мене породила?"

Дивить ся на неї Марусенька і плаче сама тихесенько, невчуто...

**Робітничка --- МАТИ.**  
(Продовженя.)

Родила і підгорнична Маруся, під плодом, в хулякій вулиці передмістя. В родильню просилась — не взяли документи якихсь вимагали.

Родила і пішла. Під — хитаєть ся. Дитинку в хустку загорнула. Куди? — Нікуди. Річка темна пригладилась їй, глибоко річчї, приваблива, страшна.

В ранці поліцаї утоплюють витяжки. Так шанує "матір" буржуазне суспільство.

В фабричній Маруся дитинка мертва на світ появилась. Не доносила. Через диханя річної матері випарями отрулаєть.

Родити тяжкі були. Сама Маруся-фарбавишня мало що на той світ не пішла. А на вечер другого дня — вже на ногах: прибирає, पोшав, уші, де корн його — молоко матері або нанятій кормилиці, — там ростуть й зароровет діти.

В королівських родинах на сто новонароджених вмирає — 6 до 7 немовають. В родинах робітничків 30 — 45 немовають.

В усіх краях, де казують капіталісти, а робітничий лід біже і проде свої робочі руки — вмирає багато дітей.

Та найбільше кожить смерть дітей в Росії. На кождих 100 новонароджених лишеть ся живими дітей в Норвегії 83, в Швейцарії 89, в Англії 93, в Італії 88, у Франції 86, в Австрії 90, в Німеччині 80, в Росії 72.

Але в Росії в губернії, особливо там, де багато фабрик і заводів, де з 100 дітей вмирає 54... В дільничих великих міст, де живуть багаті люди, на 100 новонароджених вмирає 8—9, в дільничих робітничих — 30 до 31...

Чомуж так муть діти робітничів, прожарів?

Шобї дитина вироста здорова, кріпко, силно, їй потрібне сьвіже повітря, тепло, сонце, чистота, бережний, уважний догляд.

Й потрібна груди матері, — се її природний корм, від котрого вона міліє і росте.

У кого з дітей робітничїх родини є все, що ми вивисали?

Тому й майструє собі гізало безогляда смерть в помешканях робітничїх родин, що тут, через убожество панує і скученість, і вогкїсть, що соціалний промій не заглядає в пивничі, що де тісно, там звичайно і брудуно, що нема змоги в матері робітничїх класів — сповнати свій святїй обовязок, дбати як слід про дитинку. Наука доказує, що найстрашній ворог дітей — "чужіе кормленя", т. е. позбавленя груддей матерї.

В тїх разів більше вмирає немовлят, викорисаних молоком з груддей матерї. Кождик немовлять не корми тї коровничим молоком, а всякою іншою potravою, їх вмирає в 15 разів більше.

(Дальше буде.)

### СОЦІАЛІЗМ І АТЕІЗМ.

**МРУТЬ ЯК МУХИ.**

І мрут новонароджені діти наемних робітничків і робітнич, мрут як мухи...

В Росії що року пропадає більше мільона немовлят.

Мільон дїточих моголок! Мільон сумуючих матерей! Нїяк же дітей кожить козар-смерть, виходючи на живно весняних квітках — діточих живини?

Та вжеж найменше збирає смерть своє життя в хатах богатих людей.

Там, де дитинка живе в теплі і розкоші, де корн його — молоко матері або нанятій кормилиці, — там ростуть й зароровет діти.

В королівських родинах на сто новонароджених вмирає — 6 до 7 немовають. В родинах робітничків 30 — 45 немовають.

В усіх краях, де казують капіталісти, а робітничий лід біже і проде свої робочі руки — вмирає багато дітей.

Та найбільше кожить смерть дітей в Росії. На кождих 100 новонароджених лишеть ся живими дітей в Норвегії 83, в Швейцарії 89, в Англії 93, в Італії 88, у Франції 86, в Австрії 90, в Німеччині 80, в Росії 72.

Але в Росії в губернії, особливо там, де багато фабрик і заводів, де з 100 дітей вмирає 54... В дільничих великих міст, де живуть багаті люди, на 100 новонароджених вмирає 8—9, в дільничих робітничих — 30 до 31...

Чомуж так муть діти робітничів, прожарів?

Шобї дитина вироста здорова, кріпко, силно, їй потрібне сьвіже повітря, тепло, сонце, чистота, бережний, уважний догляд.

Й потрібна груди матері, — се її природний корм, від котрого вона міліє і росте.

У кого з дітей робітничїх родини є все, що ми вивисали?

Тому й майструє собі гізало безогляда смерть в помешканях робітничїх родин, що тут, через убожество панує і скученість, і вогкїсть, що соціалний промій не заглядає в пивничі, що де тісно, там звичайно і брудуно, що нема змоги в матері робітничїх класів — сповнати свій святїй обовязок, дбати як слід про дитинку. Наука доказує, що найстрашній ворог дітей — "чужіе кормленя", т. е. позбавленя груддей матерї.

В тїх разів більше вмирає немовлят, викорисаних молоком з груддей матерї. Кождик немовлять не корми тї коровничим молоком, а всякою іншою potravою, їх вмирає в 15 разів більше.

(Дальше буде.)

### Фрїдрїх Енгельс.

#### ОСНОВНІ ЗАСАДИ КОМУНІЗМУ.

(Переклад з німечкого і передмова В. Левинського.)

(Докінчене.)

Звідси виходить, що противенство між городом і селом також зникає. Ведення різнитвця й промислу через тих самих людей, замість через дві ріжні класи, є вже з матеріальних причин конечною умовою комуністичної асоціяції. Розквітність різнитвця населеня на селі при скупленю промислового по великих городах є станом, який відповідало тільки нерозвиненому ще ступеню різнитвця й промислу, се перешкода усього дальшого розвитку, що даєть ся вже тепер дуже відчувати.

Загальна асоціяція усіх членів суспільства за дїяльність і плывного визискування продукційних сил, поширеня продукції в такому ступні, що вона задоволюєть потреби всіх, зникненя стану, при якому потреба одних заспокоюєть ся на кошті других, всесїчний розвиток усіх членів суспільства через усунення дотеперішнього поділу праці, через промислове вихованя через мінью діяльності, через участь усіх у вивторених всіма приємностях, через літє города і села — отсе головні результати знесення приватної власности.

**21. Питанне. Який вплив мати має комуністичний суспільний лад на сімю?**

**Відповідь:** Він зробить відношенне обох полов чистим приватним відношеннем, яке обходити не тільки заінтересовані особи й до якого суспільство не має чо мшати ся. Він може се зробити, бо касує приватну власність та вивоче спільно діти а тимсамим нищить обі основи дотеперішнього поділу праці, залежність через приватну власність жінок від чоловіка й дітїй від родичів. Тут теж є і відповід на крик високоморальных буржуїв проти комуністичної спільности жінок. Спільність жінок є відношеннем, що цілком принадлежить буржуазному суспільству а нині істнує повні в проституції. Проституція одначе полягає на приватній власности й падає разом з нею. Комуністична організація не заводить спільности жінок а касує її.

**22. Питанне. Як відносити ся має комуністична організація до істнуючих народностей?**

**Відповідь:** "Национальні окремішності і противенства народів — читаємо в "Комуністичному Маніфесті" — зникають щораз більше й більше вже з розвитком буржуазії, свободою торгівлі, світовим ринком, одностороннім промисловою продукції і відповідаючих їй відносин життєвих. Коли пролетаріят буде при власті, вони ще більше зникати муть. Зєднана акція по крайній мірі освічених країв є першою умовою їх визволення. В тій мірі, як буде знесено визисок одної однини через другу, буде знесено теж визисок одної нації через другу. З упадком противенства клас в середині націй падає вороже ставненне націй супроти себе".

**23. Питанне. Як вона відносити ме ся до релігії?**

**Відповідь:** "Чи потреба глибоко вдумуватись, шобї зрозуміти, каже "Комуністичний Маніфест", що з життєвими відносинами людей, з їхніми суспільними взаєминами, з їхнім суспільним буттем змінюють ся теж і їхні уявленя, погляди й понятя, одним словом також і їх свідомість? — Як старий світ йшов до упадку, християньська релігія побділа старі. Як християньські ідеї в 18 століттю улягли раціоналістичним, вело феодальне суспільство своєю смертельною боротьбою з революційною тоді буржуазією. Ідеї свободи і совісті й релігії висловлювали тільки панованне свободної конкуренції в обсягу совісті... Комуністична революція є найрадикальнійшим зриванем з пережитими відносинами власности; нічого дивного, бо вони працюють для ворогів комуністичних та борються суспільство, яке комуністи хочуть як раз повалити."

**24. Питанне. Що рижнить комуністів від соціалістів?\***

**Відповідь:** Так звані соціалісти ділять ся на три класи. Перша клася складаєть ся з прихильників феодального й патріархального суспільства, який знищили великий промисл, світова торгівля і ними сотворенє буржуазне суспільство. Ця клася робить із лих сучасного суспільства таке заключенне, що належить назад повернути феодальне й патріархальне суспільство, бо воно від них було свободне. Всі їх предложеня йдуть до сїєї цілі простим або хитрим шляхом. Комуністи будуть все і енергійно поборювати уо класю реакційних соціалістів мимі їхньої позірної участі та горячих слів для нужди пролетаріату, бо

1. вона хоче чоюсь, що є неможливым;

2. стараєть ся повернути панованне аристократії, шехових майстрів і мануфактуристів з їх

\* Не належить розуміти сїх слів так, буцім то в комуністичному ладі зникне сама народність. Навпаки вона тільки в комунізмі всесїчно й буйно розвинеть ся. — В. Л.

\* Як з відповіди виходить, під "соціалістами" належить розуміти тих соціалістичних реформістів, що ставили себе в противенство до тих противників капіталістичного суспільного ладу, які змагаєли до його поваленя через революційну акцію робітничїх класів.

### ПРОЧИХ ПОЛІТИЧНИХ ПАРТІЙ?\*

**Відповідь:** Се відношенє є ріжним в ріжних країнах. — В Англії, Франції і Бельгії, де буржуазія панує, мають комуністи ще спільний інтерес з ріжними демократичними партіями, і то тим більшим, чим більше демократи наближають ся до цілі комуністів в своїх соціалістичних домаганях, то є чим більш виразно й взаглядно заступають вони інтереси пролетаріату і чим більше опирають ся вони на пролетаріат. В Англії пр. стоять чартісти, що рекрутують ся з робітничків, безконечно ближше до комуністів, як демократичні дірбно-міщани або так звані радикали.

В Америці, де заведено демократичний устрій, комуністи держат муть з тою партією, що на правлять і сїє устрій проти буржуазії та захище використати його в інтересі пролетаріату, то є з аграрними національ-реформістами.

В Швейцарії є радикали, хоч се дуже помішана партія, одиницими, з котрими комуністи можуть їти, а між ними є найбільш поступові — що живуть у водському і женьєвському кантонах.

В Німеччині вкінці йде доперва до рішаючої боротьби між буржуазією і абсолютною монархією. Тому одначе, що комуністи не раніше можуть рахувати на рішаючу боротьбу між ними самими і буржуазією, аж не запанує буржуазія, то лежить в інтересі комуністів, помагаєти буржуазії, шоб вона чим скоріше прийшла до власті, шоб відтак, по змозі як найскорше повалити її. Комуністи отже мусять, супроти урядів і тільки берети ся перед тим, шоб не поділяти самообман буржуазії або дати віру їхнім брехливым запевненям про благоговенні наслідки побди буржуазії для пролетаріату. Одиноки користи, які принесє комуністам побда буржуазії, полягатимуть: 1) на ріжних уступках, які улегшать комуністам оборону, дискусію і ширенє їхніх основних засад а тим самим зєднанне пролетаріату в що раз більш суцільну, готову до боротьби й організовану класю; і 2) на певности, що з того дня, як впадуєть абсолютній уряд, почнеь ся боротьба між буржуазією і пролетаріатами. З того дня буде політика партійна комуністів та сама, що в країнах, де буржуазія вже панує.

\* Себо перед революцією з 1848 р. Великі соціалістичні політичні перемінї, які доконались в міжчасі, вимагають, цілком природно, відповідної зміни в основних думках відповіди на се питанне.

### ЖЕРТВУВАЛИ СЛІДУЮЧІ ТОВАРИШІ:

По \$200: Ю. М. Фролак, Д. Івако, Ю. Івако, Ю. Лельок, Ев. Кірков, Н. Фролак, П. Семенов, Д. Мінков і В. Калчук.

По \$100: В. Кузін, В. Терентюк, М. Терентюк, Н. Івако, О. Берлад, С. Мундук, М. Гула, Н. Колесник, Н. Орлоб, Ярина Орлоб, Г. Кінах, Т. Кушнір, В. Кузьмичик, С. Рудачук, К. Косієць і І. Кушнірик.

По 50 шт.: Я. Омилоник, Т. Омилонік, І. Гарбачук, Е. Григорієв, Г. Жураківський, М. Загарук, Н. Грегорацький і В. Іванчук.

С. Місєня 25 шт.  
М. Щербак 20 шт.  
Разом ..... \$38.45

### ЖЕРТВУВАЛИ СЛІДУЮЧІ ТОВАРИШІ:

По \$100: Чесек, М. Коскія, М. Паскальїан, І. Пш, М. Морох, О. Стецишин, С. Прокопа, Н. Жабюк, Т. Гайовський, С. Андричук, Г. Андричук, С. Сімюток, С. Грекул, Я. Іванчук, В. Німфорчук, О. Костенчик, І. Гороняк, Г. Товчук, В. Перуняк, Г. Каптурінок, І. Пастушин, І. Колак, Н. Мотюк, П. Телеш, І. Залатин, М. Тимків, І. Погорієв і С. Кауля.

По 50 шт.: М. Олійник, С. Паланяк, М. Шевчук, Людвик Кінах і І. Камаранський.

Я. Дребніт 40 шт.  
По 25 шт.: М. Чесек і Марія Колак; Н. Грабок 5 шт.  
Разом ..... \$31.45

### ЖЕРТВУВАЛИ СЛІДУЮЧІ ТОВАРИШІ:

Гроші сї прийшли вже данинше, одначе через помилку була помішена в 9 ч. "Р.Н." лишє дотепер. Ізвержтовалаві слідуочі: М. Кришчак \$27.50.

По \$100: П. Демчук, Т. Корчак, Д. Лазаренко, Н. Тихонюк, Н. Тименшин, А. Забана (Полак), І. Весолій (Полак), Д. Пивнич, І. Вітков, А. Лізняк, Г. Юрчак, В. Матей, П. Франзєй, І. Жуковський, Т. Васильшин, В. Остафійши, В. Басараба, Н. Пиндус і І. Бєзєбє родько.

По 50 шт.: Н. Витговський, М. Ніколаїшин, Ю. Виснакєв, Гуцала, Н. Лобус, Д. Остафійчук і І. Фудалі; М. Корпус 25 шт.  
Разом ..... \$25.50

Всім жетводавцям щира подяка. (Загальна сума буде подана слідуочим разом.)

Л. Нікорак.

### ЖЕНЩИНИ-ЧЛЕНКИНИ ДІСТАЮТЬ ЗАПОМОГУ В ЧАСІ ПОЛОГОВОЇ СЛАБОСТІ.

Членська вилдака вносить лишє 50 шт. місячно.

Інформації і статуту можна дістати в льокалі "Читальний ім. Т. Шевченка", де У. Н. К. Х. відбуває свої мітинги кождого друго четверга вечером, або в секретаря: **Нукла Шмилука** Box 221, Transcona, Man.

### Важив йде, шобї загал, який уживає матеріялу, переславого через сей муніципальний порт ставав атеїстичним і заводи "вільну любов".

Нїхто же ніде не зарекордував, шобї якась особа залишила біблію через те, що муніципальна огневя сторожа вратувала його дїм від знищеня. Нїхто ще не виказав ніколи, шобї американський нарід гнав ся в безрелігійність і неморальність через те, що мілїони їх обдугує почта, уряджена на соціалістичний лад.

Дятого чому і на який підставі можна підносити, що розширеноє такої соціалізації на залізничі, копальні, магазини, водопроводи, машини, фабрики, експресові лінії, телефони, телеграфи і прочі великі індустрії, спричинить більше атеїзму, або неморальности.

Атеїзм, як такий, повстає з азвсім з других причин ніж соціалізації індустрії; що-ж знов до моральности, то вона також не має нічого спільного з переходом всього нагродмажного богацтва під контролю тих, що його виторили, а по друге — те, що в правлячий класи називає ся "мораль" в працюючій класі воно може бути неморальним і наоборот.

З англ. А.

### РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ФОНД.

В Бирдтей, Ман. зложили на руки І. Губенський \$5.50; Т. Ковалчук \$5.00; А. Майковський \$2.50; по \$2.00: М. Губенський і Г. Гіра; по \$1.00: М. Губенський, пані М. Губенська і Ф. Іванчук. Разом \$20.00

Збірка на істї з Гларест, Алта. Жертвували слідуочі товариші: По \$200: Ю. М. Фролак, Д. Івако, Ю. Івако, Ю. Лельок, Ев. Кірков, Н. Фролак, П. Семенов, Д. Мінков і В. Калчук.

По \$100: В. Кузін, В. Терентюк, М. Терентюк, Н. Івако, О. Берлад, С. Мундук, М. Гула, Н. Колесник, Н. Орлоб, Ярина Орлоб, Г. Кінах, Т. Кушнір, В. Кузьмичик, С. Рудачук, К. Косієць і І. Кушнірик.

По 50 шт.: Я. Омилоник, Т. Омилонік, І. Гарбачук, Е. Григорієв, Г. Жураківський, М. Загарук, Н. Грегорацький і В. Іванчук.

С. Місєня 25 шт.  
М. Щербак 20 шт.  
Разом ..... \$38.45

### ЖЕРТВУВАЛИ СЛІДУЮЧІ ТОВАРИШІ:

По \$100: Чесек, М. Коскія, М. Паскальїан, І. Пш, М. Морох, О. Стецишин, С. Прокопа, Н. Жабюк, Т. Гайовський, С. Андричук, Г. Андричук, С. Сімюток, С. Грекул, Я. Іванчук, В. Німфорчук, О. Костенчик, І. Гороняк, Г. Товчук, В. Перуняк, Г. Каптурінок, І. Пастушин, І. Колак, Н. Мотюк, П. Телеш, І. Залатин, М. Тимків, І. Погорієв і С. Кауля.

По 50 шт.: М. Олійник, С. Паланяк, М. Шевчук, Людвик Кінах і І. Камаранський.

Я. Дребніт 40 шт.  
По 25 шт.: М. Чесек і Марія Колак; Н. Грабок 5 шт.  
Разом ..... \$31.45

### ЖЕРТВУВАЛИ СЛІДУЮЧІ ТОВАРИШІ:

Гроші сї прийшли вже данинше, одначе через помилку була помішена в 9 ч. "Р.Н." лишє дотепер. Ізвержтовалаві слідуочі: М. Кришчак \$27.50.

По \$100: П. Демчук, Т. Корчак, Д. Лазаренко, Н. Тихонюк, Н. Тименшин, А. Забана (Полак), І. Весолій (Полак), Д. Пивнич, І. Вітков, А. Лізняк, Г. Юрчак, В. Матей, П. Франзєй, І. Жуковський, Т. Васильшин, В. Остафійши, В. Басараба, Н. Пиндус і І. Бєзєбє родько.

По 50 шт.: Н. Витговський, М. Ніколаїшин, Ю. Виснакєв, Гуцала, Н. Лобус, Д. Остафійчук і І. Фудалі; М. Корпус 25 шт.  
Разом ..... \$25.50

Всім жетводавцям щира подяка. (Загальна сума буде подана слідуочим разом.)

Л. Нікорак.

### ЖЕНЩИНИ-ЧЛЕНКИНИ ДІСТАЮТЬ ЗАПОМОГУ В ЧАСІ ПОЛОГОВОЇ СЛАБОСТІ.

Членська вилдака вносить лишє 50 шт. місячно.

Інформації і статуту можна дістати в льокалі "Читальний ім. Т. Шевченка", де У. Н. К. Х. відбуває свої мітинги кождого друго четверга вечером, або в секретаря: **Нукла Шмилука** Box 221, Transcona, Man.

8 June: wisn

### ПОВНИЙ ВИКАЗ ЖЕРТВ НА УКРАЇНІ

- Р. Н. Колесник
- Д. А. Сухом
- О. Бушнич
- М. Мосіок
- Г. Янєк
- В. Лубус
- Олеся Сухомова
- А. Тимчук
- Ф. Ухач
- І. Д. Яковенко
- Н. Бойчук
- Ом. Хомицький
- Т. Хомицький
- В. Хаврибога
- Е. Голубович
- Д. Юрєвич
- Д. Камаранський
- В. Курчій
- Т. Кузьмичик
- І. Навітряний
- Н. Навітряний
- Олеся Сухомова
- П. Огрішко
- Т. Петраш, Бойсєван, Ман.
- Д. Пашин
- М. Попович
- К. Пура
- Ф. Шталєв
- Т. Шидловський
- О. Шидловський
- Ф. Вуданюк
- Н. Липка
- В. Мартин
- М. Лотоцький
- Д. Лобай
- Т. І. Яковенко
- І. Марушак
- М. Скальський
- Т. Таліський
- П. Ковалчук
- Н. Андричук
- Ф. Бабенко
- В. Бабенко
- А. Бар
- І. Баран
- Т. Баранський
- М. Бобовський
- І. Будник
- В. Буй
- Н. Харчєня
- М. Харчєня
- А. Хома
- А. Хома
- Р. Хомицький
- М. Кома
- П. Козак
- О. Крушніцький
- В. Криворучий
- О. Кушнір, Брокенєд, Ман.
- Н. Личук
- І. Лодик
- М. Козарчук
- Н. Матейчук
- Р. Матейчук
- Н. Онішук
- М. Гула
- Н. Колесник
- А. Остапак
- В. Панчук
- І. Паскальїан
- В. Пастух
- М. Паскальїан
- В. Пинтєва
- М. Попович
- С. Пивничук
- І. Рогатинський
- Саболєв
- М. Саболєв
- А. Сивак
- О. Сісак
- І. Томар
- М. Томарчук
- К. Томашівський
- І. Турєвич



8 жовт.  
місний

ПОВНИЙ ВИКАЗ ЗДЕКЛЯРОВАНИХ ДОТЕПЕР  
ЖЕРТВ НА УКРАЇНСЬКІЙ РОБІТНИЧІЙ ДІМ  
В ВІННІПЕГУ.

Table listing names and amounts of donors for the Ukrainian Workers' Home in Winnipeg. Includes names like V. H. Kolesnik, A. Blachka, and amounts in dollars and cents.

ПЕРЕДСМЕРТНЕ СЛОВО  
ТОВ. К. ПУРА ДО УКР.  
РОБІТНИКІВ.



тов. Константин Пур

Ділюся сія з товаришами дуже сумною вісткою. В вівторок, 12 марта, с. р. помер в шпиталі в Форт Френсес, Онт. відомий многим товаришам українським робітником, один із свідоміших і найчесніших наших товаришів — Константин Пур.

ВСЕГО РАЗОМ ЗДЕКЛЯРОВАНО  
\$5,422.00. На конто повище  
здеклярованої суми зложено  
жде готівкою \$2,023.00  
Колекта з відчитів і віча 185.19  
З предствалена "Суета" 55.90  
Разом готівки \$2,264.09

ДОПИСИ

Відділ У.С.Д.П. в Беверлі, Алта. відграв 9 марта, с. р., в Українській Бурі, в Едмонтоні представлено "Страж". Представлено вишло дуже гарно, хоч були такі аматори, що виступали першим раз на сцену. Аматори доклали всіх своїх сил, щоб представлено вишло як найкраще. Дякую була з представлено дуже доволена і раз в раз одлескувала аматори.

ред самою смертю написав ще кілька до глибоки душі зворушуючих стрічок, котрі містимо понизше, та звелів передати від него на Укр. Роб. Дім в Вінніпегу \$50.00.

Слова нашого дорогого і шляхотного пок. товариша, повинні українські робітники на завісідги собі запам'ятати і йти за його приміром, який він за життя свого ім давав.

Записку пок. тов. Пурі містимо так як він її написав.

Fort Frances, 12. III. 1918.  
ПОСЛІДНІ МОІ СЛОВА.

Рано зійде сонце і освітити своїми лучами життя і красу все го живучого світа та заглине і в ту закнутину, де знайде молодого перед кількома еше днями працювавшего робітника, котрий лежить на бруній постелі і бореться за життя і смертю. Як довго свідомість моя не покидає мене, я дражочую рукою від смертельного ученья лишемо своі послідні слова на папери, бо сам самітний тут і нема кому їх переказати.

Товариші робітники цілого світа! Великий великий і могучий, організує ся в одну могутню силу! Щоб не торощила тебе руйна капіталу, від котрої я ніяк не маю гину.

Я жертвую своєю маленькою ленту з мого зарбіку, котрий лидається ся по мені, я жертвую \$50.00 на Робітничу Святиню, про котру свідомі одишні в Вінніпегу думають. Вона буде пам'ятником, сторожем і твердим сводомі свободи повенелених робітничих мас. Она буде дорожчою тільки для тих, котрі з'уменьють як слід її оцінити. Піг і кров я віддавав за кусок хліба та за той марний гіркий, а нині же мені нічого не потрібно. Передомною вже, отворена сира і темна могила. Я в ній одинок спокійно лежати буду, коли дим виросте високо понад урвень землі, а в нему згуртуют ся весь український робітничий повенелений на чу жині, котрий винишу крашу до люда себе, чого я вам бажаю відходчиз з між вас живих діждати ся скорше, чим еше моя могила поросте муравом.

К. Пур.

СКЛАДАЙТЕ ЖЕРТВИ НА  
РОБІТНИЧУ ПРЕСУ!

ПОШУКУЮ  
N. Harytysz  
700 Penn Ave.  
Fairmont, W. Va., U.S.A.  
ПОШУКУЮ  
за своїм братом Стахом Міхольським, з села Суходоло, пов. Сятин, Галичина. Перебував в Вінніпегу в Канаді, в місті Едмонтон, Алта. Хтоби про него знав або він сам, прошу зголосити ся на адресу:

ОСИП ДИК  
студент послідного року прав практики в адвокатів  
MARLATT, WARNER & EWANS  
609 Merchants Bank Bldg. (проти склепу Робінсона)  
Пологаджемо всім судові і земельні справи.  
Телефон: Main 2751.

ДОПИСИ

ЛЕДЦО ПРО ФОРТВИЛЯМСЬКУ  
"ИНТЕЛГЕНЦІЮ".

Робітники, котрі стоять в ряді соціалістичної партії, скрізь мають всякі перешкоди і ріжних противників, котрі старають ся знищити робітничі організації і робітничий рух.

Капіталісти мають своїх навичних сторожів, що наслідують їх на робітничі організації. Чому се так? Тому, що соціалістичний рух є для капіталістів. Вони бачуть, що соціалізм зростає з кожним днем і капіталізм чекає нерожжева баучинств. Капіталісти знають, що з ними станеть ся тоді, коли робітники усвідомлять ся, тому вони зі своїми наемниками переслідують свідоміших робітників і а-рештують їх, як вони виступають проти бога-капіталіста.

А ОНИ ХТО ТАКІ?

Ошав, Онт.  
В "Канад. Русині", ч. 10 появилася з ошавської читальні ім. Грушевського допис. Ісі передові члени читальні змінені були не тільки діла дописів, але були також змінені і злати справоздане за нас істнованя своєї "просвіти". А се все звязано ошавським товаришам, котрі старали ся викрити їх блудні. Бо, прих, члени ошавської читальні ім. Грушевського стовть як такі високі ступені свідомости, що аж потрапили бити ся на конерті в читальні. А се читальне они так само не поступають ліше, що шукають зарад, деби то дістали галюні і кого би в карти обіграли. І така ваша свідомість, ошавські читальники? Ви завжди проводили роботу в читальні та в інших науковій книжці, щобше довідали ся хоч хто ви є, ви займаєте ся таким ріжним, як не людяють навіть такіми людя, що не віддали ніколи жадної читальні. А самі допусували повинні навіть подкувати соціалістам, що показали ім блуді і заставили злати справ. з тих гроши, що люди скадали на пошине просвіти і хто знає ще, де ті гроши опинили ся если в нас не знайдуть ся такі люди, щобі могли обіграють їх на чий корист.

ВОСНИ ПРИГОДИ НІМЕЦЬКОГО  
ДЕЗЕРТИРА.

(Продовжене).  
II.  
ВІВ В БЕЛГІІ.

З сущих сія почали прибувати перші збігні. Они здають ся ниді піхоту через довгий час, бо виглядали утомлені, цілковито вибиті з сил. Між ними були змішані разом жєнщини, старі, синоволітні жєнщини, і діти, котрі не могли нічо більше вратувати крім свого бідного життя. На своїх перамбуляторах або пушках (ручних возиках) ті нещасні сотворяни везли все, що брутальна сила війни оставила ім. В ріжних кон-трасті до тих збігнів, яких ми вже дотепер стрічали, сі люди були страшно перелякани, дражачі і побачили були страшно неприємно. Як лише о-ни побачили кого небуд із наших жєннів, їх о-пановував такий страх, що они аж трясли ся, як дуже они відражались ся від мешканців того села, в якому ми були, котрі відносили ся до нас че-стно, бо приятельські а навіть з відчуженістю. Ми пробували доводити ся про причину їхнього страху і чулисьмо, що ті збігні були свідками одного уличного бою в їхньому селі, они зазнали війни, бачили як горіли їхні доми, бачили знищенє їхньої мізерної власності і не могли ше забути своїх улич заповнених убитими і ране-

ними жєннірами. Нам стало ясно, що то був не лише страх, від якого ті люди виглядали як по-лована добич; то була ненависть, ненависть до нас, наїзників, котрі, як они мали припускати, напали на них несподівано і прогнали їх з їхніх домів. Але їхня ненависть не була спрямована лише проти нас, німецьких жєннів, ні, она не шадила також і їхніх власних бєльгійських жєннів.

Ми вимашерували такі того самого вечера і старали ся дістати ся до нашої секції. Коли на дворі стемніло, Бєльгійці сконцентрували ся це дальше взад; они находили ся вже дуже близько уфортіфікованого міста Liege. Богато біз, через які ми переходили були в огні; мешканці, котрих прогнали, минали нас товпами; між ними були жінки, котрих мужі може також оборонили їхню "вітчину", діти, старенькі чоловіки, котрих пхали сюди то туди і котрі, здавало ся, завжди заважали на дорозі. Без жадної цілі, без жадного плану, без жадного місця, в якому они могли спочити, ті процесі мізерії і нещастя повзучи минали нас і були найкращим образом мордуочною людий і руйнуочною народий війни! Ми знова прийшли до якогось села, в котрому, як можна було судити по всіх ознаках, жили заможні люди, вдоволені мала людськість. З того села не остало ся тепер нічо, лише руїни, спалені, знищені доми і господарські будинки; жертви жєннів, німецькі і бєльгійські, а між ними кілька цивільних осіб, котрих розстріляно після заступу воєнного суду.

Около півночі ми прийшли до німецької ді-ні, яка пробувала здобути село, положене вже в крузі фортифікацій Лієге-а а якого Бєльгійці вперто боронили. Ту ми мусіли уживати всіх наших сил аби відбити в нашого противника дім за домом, улич за уличем. На дворі не було ще зовсім темно, так, що ми мусіли перейти че-рез ту розвинувшу ся страшну боротьбу зі всіми нашими змислами розбудженими і вразливими. То була боротьба рукопашна; уживало ся ору-жє всякого рода; противник був атакований кольбами, ножами, кулаками і зубами. Один з моїх найлучших приятелів був ся з одним великанським Бєльгійцем; обидва погубили свої карабіни. Они були ся кулаками. Я тільки що по-кінчив з одним Бєльгійцем, котрий мав може о-коло 22 роки, і ішовим на поміч йому приже-лю, позаяк той геркулесові будови Бєльгійце був так багато сильніший від нього. Тимчасом мому приятелю вдало ся блискавичним рухом ухватити Бєльгійця зубами за підбородок. Він вкусив його так глибоко, що відірвав йому кусень тіла з його зубами. Бєльгійць мусів тер-піти невласний біль, бо він пустив мого приятеля і побіг геть зі зйоком з того страшно-го болю.

Все те стало ся в секундах. Кров того Бєльгійця текла з уст мого приятеля; його опанував неописаний перестрах і почало страшно нудити; від смаку теплої крові він мало що не збожево-лів. Той молодий, веселий, живий двацятити-рітний чоловік позбув ся своєї молодости той ноци. Він був найвеселішим між нами; а після того ми не могли ніколи наклонити його навіть до усміху.

Підчас боротьби той ноци я стріву ся пер-шим раз з кольбою бєльгійського карабіна. Під-час коли я був в рукопашній боротьбі з одним Бєльгійцем, другий вдарив мене з задку своїм карабіном по голові з такою силою, що мій шолом заліз мені аж по вуха. Я почув страшний біль в цілій своїй подвоєній голові і стративим свідомість. По відізанню пам'яті я побачив, що нахожду ся з обандаженою головою в якийсь стодалі серед інших ранених.

Я не був дуже тяжело ранений, але відчува-вним, немов би моя голова була два рази більша від її нормального величини а в моїх вухах шумі-ло немов би колеса експресового паровоза.

Ранені жєннів і жєннів амбулянского без-пестранно а они сказали нам, що Німці підчас пер-шого атаку взяли вже кілька фортифікацій, як зовнішні форти, але не могли вдержати ся бо не мали достаточної артилерії. Боронені місця і шанні внутр фортив були все же майже цілковито не нарушені, а так само і їхні задоги. Форти не були ше пригатовані до атакі і Німці мусі-ли відступити з просто страшними стратами. Ріжні рапорти були суперечні і тому неможливо було виробити собі ясне понятє про те, що там діяло ся.

(Дальше буде).

Вінницький, М. Ни-Вашкевич, Гуцула, Н. Фіфичук і Фудалт, М. \$25.50  
Л. Никорич.

НАСА ХОРИХ"  
ІСНОНТ, МАН.  
М на випадок хороби  
через перших 12  
тну той суми через два  
же після 3 місяців  
належності; виплачує  
00.00 після року член-  
ности.

ЕНКНИГ ДІСТАЮТЬ  
НАСІ ПОЛГОТОВО!

важко винести лише  
і статуй можна  
жати "Читальні ім.  
де У. Н. К. Х. від-  
лих кожного дру-  
вечером, або в се-

Shmilysky  
Transcona, Ман.



мусите робити аж понад потреби, а се тому, що мусите себе утримувати, а не "просвященних" утримати, бо вони так само годяться не хотіть бути. Крім того даєте на всілякі церковні церемонії, які самі подальше в газеті. Але в сім вам не винні соціалісти, а ви самі собі винні, що так багато робите, а нічого не маєте. Ану, лишть своїх "просвященних" хоч на один рік, а побачите, що ваші грошки будуть в вашій кишені.

Дальше писати дописувачеві, що в соціалістів є збіжковско. А я скажу, що ти, читальнику, брешеш, про що свідчать сама твоя допис. Ти пишеш, що в соціалістів виступало грати представлено 26 осіб в публіки пришло на представлення аж 8 людей, а в другій мисці своєї допис кажеш, що в Ошаві є 300 укр. людей. Отже, де були решта ті українці які соціалісти грали представлення? Чи занималися українською справою? Вони тоді були (розуміють се, не всі) якраз на збіжковско, іменю в вашій читальні, де ви того вечора побачили коло карт, Отже, де є збіжковско? Чи не в нас самих? Не в вашій читальні? Та прийдеш час, що всі тімні думи зникнуть а з ними разом і такі їх прихвостні, які в, проводять ошавської читальні, і робити плідне без жадних перешкоди вперед до злобути собі крашої долі.

Ошавський.

КАТОЛИЦЬКА ГРЯЗЬ.

Ошава, Онт.

Вч. 10 "Канадського Руснака" Ошаві, замоченим католики з Ошаві накинута на соціалістів після католицької моди, називаючи їх всякіми-батарськими словами. Оми дурити, се вже, "ей богу, брешки!" Але тут історія не тільки про злобути католицької галюзи (з торіювко). Нема тут з ким полемізувати та записати дороге місце в нашій часописі, бо історія ошавських хрестів-ямполізов починає ся від крадіжки церковних грошей, зловаження чужих жінок, мартографія, мордобиття і півніста. Се є їх вся "мораль". І нема тут нічого дивного, що се так елементарно, бо він виконаний в шпонах клерикалізму.

Голова писав до "Канада, Руснака", що вони (себто ошавські ямполози) працюють на "просвященний" церковний ниві і поставили церквою за прирй галю, де містяться "архивалі" се вже, "ей богу, брешки!" Але тут історія не тільки про злобути католицької галюзи (з торіювко). Нема тут з ким полемізувати та записати дороге місце в нашій часописі, бо історія ошавських хрестів-ямполізов починає ся від крадіжки церковних грошей, зловаження чужих жінок, мартографія, мордобиття і півніста. Се є їх вся "мораль". І нема тут нічого дивного, що се так елементарно, бо він виконаний в шпонах клерикалізму.

Дальше, ви, ошавські ямполози кажете, що ми, соціалісти бешкетуємо відбираємо "батьківську віру" в людий, розсинаємо споконвітні звичаї, вам скажу, дечки і ямполози, що робити єще своєї вітчини не мають; ви треба перше робити нам злобути. Ви, ошавські дописувачі "К. Р." кажете, що ви не розумієте тактики соціалістів. Я радив би вам, щоб ви приходили на соц. вічі, а ми вже будемо старати ся дати велике олію для ваших пустих голів. А на ваші безглузді напади скажу коротко, що се вже неправда, бо ми прийшли до показання карт, то "Гайдамаки" наповнали на робітничій справі, а стали по стороні буржуазії. Коли нині треба як найширшого висвітлення і ознакомлення робітничого з більшовицькою широпролетарською роботою, в той самий час "робітничі" "Гайдамаки" вислали на твар більшовицьку вітчину покаяння та надавали їй політичний бонус лише відповіли і стали оборонити буржуазію. Тут стало дуже ясно, по чий стороні стоять "Гайдамаки" і на чий трубочку вони грають. Тепер бачимо, що з гайдамацького мішка ви лізало здоровенне шило.

"Гайдамаки" передарювали новинку з "Русского Слова", що генерал Мурашев веде більшовицькі війни проти України. Віг злобути Київ, де полаган тисячі трунів і потекла на уніях кров. І тут "Гайдамаки" питають ся: Хто то є той кожд більшовицький різун?.. І чик се не болюче, що "Гайдамаки" називають борців за визволення працюючого людю різунами? А як ви, пани від "Гайдамаки", назвете військо Укр. Центру, коли ви бачите, що воно бореть ся з більшовицькою буржуазією? Як ви назвете те саме військо, котрого часу вистріляло на уніях Київя 1.500 робітничих з "мозолями на руках"? То не штука, що ви називаєте більшовицькі різунами, але тут питає, за що і за кого більшовицькі різунки се. Я думаю, що військо Укр. Центр. Рада мовляв, бо ті війська використовую буржуазія і вони за буржуазію рйкуть своїх братів-робітничих.

Я отрим заявляю вам, панове від "Гайдамаки", що через вашу таку протиробітничу роботу я виступив з вашого відділу в Колмен, Алта. Як вам відомо, я був фін. секр. тог. відділу. Коли я писав по якій інформації до головного заряду, і ніколи не отримав відповіди. Я писав 4 листи до ред. "Гайдамаки" по 6 календарія, які ми нам винні і не діваст які календарів аж відповіди і справа так остала і до нині. Отже я побачив, що в кого язики масні, в того широкі пісні. Своєю протисоціалістичною роботою і таким відношенням до своїх членів, що не хочете залюднувати справу з секретарями відділу, ви не винні своєї організації, а її ослабте. Остаєть ся більшовицькими, Т. Гуцул.

ТОВАРИШІ! ПОМАГАЙТЕ "РОБ. НАРОДОВИ"! З багрянці огуці драти, А з кадила дольки курити,

РОБІТНИЧЕ ВІЧЕ В КЕНМОР, АЛТА.

Дня 14 марта відбуло ся у нас робітниче віче, скликане місцевим відділом У. С. Д. П. з приводу прибути т. М. Княжевича, організатора У. С. Д. П. з Вінніпегу. Представителем віча виступив т. Д. Ляока, який отворив віче і пояснив його ціль покликати т. Княжевича до слова. Тов. Княжевич в своїй тримінійній промові змалював теперішнє положення в Росії, представив боротьбу пролетаріяту як в Росії так і цілїм світі, звазив увагу до У. С. Д. П. і закликв помагати нашому обороневі "Р. Н.". На завіт т. Княжевича зібрані на вічу товариші зложили \$38.50 на прес. фонд "Р. Н." і \$11.40 на подорож організаторові (сі гроші були вже локалізовані в "Р. Н."). Вислаз ся також на сім мітінгу до відділу 7 нових членів. Ваш за соціалізм, Дм. Люок.

ПРЕДСТАВЛЕНЕ І ВІЧЕ В БРЕНТ-ФОРД, ОНТ.

Дня 9 марта віділа У. С. Д. П. в Брентфорда, Онт. вілівар представив не "Стражк в Галіччині", яке випало достот добре. Тов. Демелюкман, деклавувало також одну лекціямшою, а т. Ковалішин полкував гостям за їх присутність на представленні і звазив їх прибути на віче, яке мало відбути ся на другій день. В неділю, дня 10 марта згадане віче відбуло ся до слова. Са буржуазна голота наробила крику по цілїм світі і звазив буржуазію в других краях: гей, ратуйте нас, бо більшовицькі планувати, а більшовицькі хочуть нас лізати з трону. Та сама буржуазія поєдналася з німецькими і австрійськими мійтарістами і підсаала з ними сепаратний мир, а біда буржуазія і Галічина осталися на дальше під ярмом австрійських Габсбургів. Таку саму ролю відіграє нинішня буржуазія не лише на Україні, а по цілїм світі.

ТОВАРИШІ РОБІТНИКИ І РОБІТНИЦІ!

Вже довний час, бо від початку грудня 1917 р. я звазив Вас, укр. робітничі і робітничі, о поміч. Як Вам відомо, я вже другий рік слабую і не є в силі заробити на удержанні своєї родини. Мені соромно було просити Вас о поміч, як се знавимо було, то м'я, щоб найти рятуюч. постановив дати в розглярк свій дім з лютим; тим способом я думав роздобути гроши на удержанні своєї родини і на своє ліччє. Дім нахощє ся в середній місті, близько стації, почти і шко ли. Величина дому 20х26, кухня 10х14. Дім однопверховий, складає ся з 9 кімнат, з цементовою підлогою, величини 20х26, при домі студія. Шириня льота 36 і пів стп, довжина 100 стп. На те вже працював тяжко через кілька літ та доборов ся того, що нині не годен заробити на аржінок.

ВЕЛИКА НАГОДА!

Маю на продаж коло стації стор і дім. Дім стоїть на 40-акровій фармі, побудований з ломуру, однопверховий; на долинні дві кімнати і кухня; довгий 38 ф., широкий 20 ф. На горі 2 кімнати на 4 ліжка. Стаїня на 12 штук худоби. Пасовишко, на яким можна тримати кілько хотїти худоби. Стор 36х24; дім 36х21, з 5-ма кімнатами на горі, побудований на льоті 150 фїтв довгим і 75 широким. На стації школа. Добрий бізнес з дровами. Дім можу продати без стору, але стору без дому ні, хїба два купці купили разом: один одно, а другий друге. Продаю се з тої причини, що маю діти в школах, а я старий і нема кому помагати. Зго лошуйте ся до: Geo. Lukaszuk P. O. REMBRANDT, MAN.

НАЙСТАРША УКР. ГОСТИНИЦЯ

М. Гавришчина містєть ся при 267 СЕЛКІРК ЕВНЮ ВІННІПЕГ.

СПЕЦІАЛЬНО!

Коли хочете добре попостити так заходїть до МАРАТОН САФЕ на 865 Main St. ЦІНА ЗА ІДУ ЛИШЕ 25 СТ.

НАЙБІЛЬШИЙ ШКЛЯР

Виробляю ріжного рода рам. Робота першої класи. Побільшуйте фотографїй і моею спеціалістично. За роботу гарантую. Замовлення з провінції заложу найточнїше. Великий склад шкля до вікон і зеркала. Цїни умірковані. Н. KOHN.

ЗАХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

Оправляю фотографїї по найнищих цінах: малі по 15ц, більші по 25ц., а ще більші по 50ц. Великі образи оправляю по 50 і 60ц., менші по 40, 30 і 25ц.

Рівнож можна набути в мене образи готові оправлені. Приймаю малі фотографїї до відмалювання на великі.

З роботи будете зволені.

ІВАН СТАРЖЕК 280 Dufferin Ave. WINNIPEG, MAN. Телефон: St. John 108.

ВЕЛИКА НАГОДА!

Маю на продаж коло стації стор і дім. Дім стоїть на 40-акровій фармі, побудований з ломуру, однопверховий; на долинні дві кімнати і кухня; довгий 38 ф., широкий 20 ф. На горі 2 кімнати на 4 ліжка. Стаїня на 12 штук худоби. Пасовишко, на яким можна тримати кілько хотїти худоби. Стор 36х24; дім 36х21, з 5-ма кімнатами на горі, побудований на льоті 150 фїтв довгим і 75 широким. На стації школа. Добрий бізнес з дровами. Дім можу продати без стору, але стору без дому ні, хїба два купці купили разом: один одно, а другий друге. Продаю се з тої причини, що маю діти в школах, а я старий і нема кому помагати. Зго лошуйте ся до: Geo. Lukaszuk P. O. REMBRANDT, MAN.

НАЙСТАРША УКР. ГОСТИНИЦЯ

М. Гавришчина містєть ся при 267 СЕЛКІРК ЕВНЮ ВІННІПЕГ.

СПЕЦІАЛЬНО!

Коли хочете добре попостити так заходїть до МАРАТОН САФЕ на 865 Main St. ЦІНА ЗА ІДУ ЛИШЕ 25 СТ.

НАЙБІЛЬШИЙ ШКЛЯР

Виробляю ріжного рода рам. Робота першої класи. Побільшуйте фотографїй і моею спеціалістично. За роботу гарантую. Замовлення з провінції заложу найточнїше. Великий склад шкля до вікон і зеркала. Цїни умірковані. Н. KOHN.

ЗАХОДІТЬ ДО МЕНЕ!

Оправляю фотографїї по найнищих цінах: малі по 15ц, більші по 25ц., а ще більші по 50ц. Великі образи оправляю по 50 і 60ц., менші по 40, 30 і 25ц.

Рівнож можна набути в мене образи готові оправлені. Приймаю малі фотографїї до відмалювання на великі.

З роботи будете зволені.

ІВАН СТАРЖЕК 280 Dufferin Ave. WINNIPEG, MAN. Телефон: St. John 108.

ЗВІСНЕ І ПРИЗНАНЕ В ЦІЛІМ СВІТІ ЯК ЧУДЕСНЕ ЛІЧНИЧЕ СРЕДСТВО НА РЕВМАТИЗМ.

ПОЗБУДЕТЕ СЯ РЕВМАТИЗМУ І ВВІДЕТЕ НА НОВУ ДОРОГУ ЖИТЯ І ЗДОРОВ'Я.

ЕСЛИ РЕВМАТИЗМ ЗРОБИВ ВАШЕ ЖИТТЄ НЕЗНОСИМИМ; ЕСЛИ РЕВМАТИЗМ УПРИКРИВ ВАШЕ ЖИТТЄ; ЕСЛИ РЕВМАТИЗМ ПЕРЕШКАДЖАЄ ВАМ: їсти, спати, ходити, працювати в фабриці, компанії, на фармі або в яким би то не було місці, если постійно або тільки часами чуєте колєня, рваня і боля в грудях, раменах, плечах, в карку, в боках, кляубах, руках і ногах, — то значить, ЩО РЕВМАТИЗМ ЗАЧИНАЄ ОСІДАТИСЯ В ВАШЕМ ОРГАНІЗМІ І ЗАБИРАЄТЬ ДО СВОГО РУЙНУЮЧОГО ДІЛА.

Дертє в ногах і руках, викривленє нїг і пальців показує вам, що ревматизм зачинає на добре нищити ваше здоров'є.

КОМУ ЗДОРОВ'Є МІЛЕ І ДОРОГЕ, ХАЙ РАТУЄ СЯ!

Через уживанє найновїшого средства лічничого, знаного по всіх краях на цілїй кулі земській під назвою "ТРАВЗЕР", отримавте мільони людий.

Не зволікайте ні одного дня, але сейчас постарайтесь о лікарство "ТРАВЗЕР", котре гарантуєсь, що вилічить кожного з його недуги.

ЩО ТО Є ТРАВЗЕР?

ТРАВЗЕР се чудесний винахід старокравей, зладжений після рецепти Доктора Травзера в Англії, святої слави спеціаліста на хвороби ревматичні і в раз перший видання до продажі в Америці і Канаді. Доктора ТРАВЗЕРА старокравей лікарство повинні уживати всі хорі на ревматизм, мушніні і женщини, молоді і старі, бо і по шож терпіти дошє, коли є нагода бути цілком виліченим.

Длячого відкладати і позволяти руйнувати своє здоров'є, коли лікарська наука обдарувала нас новим і помпідним лікарством, яке кождо му запевняє повнє выздоровленє.

Если ви уживали інших ліків і вони вас збавили, то тим не знеохочуйтесь, але сейчас замовте собі ТРАВЗЕРА.

ТРАВЗЕР має вичити і ми є того так певні, що в случает промїтєнє, зобов'язуємє звернути кождо му його гроші, если нам угодивши, що ТРАВЗЕР його не втратувє.

Если перше ліччє не покажет ся достаточним і не вилічить ілкомвенто, то ми зобов'язуємє вислати вам дальші листи медични дларом на ваш кошт так довго, аж ваші недуги будуть цілком усунєні.

ТРАВЗЕР повинен бути кінемч кождо родини як гарантованє средство на ревматизм звичайний і на так зв. хронїчний або застарїлий.

The R. Steiman Hardware and Furniture Co.

Маємо на складі великий запас ріжного рода меблів, забавок, начиня і друтих хатних річий на надходячі свята по уміркованих цінах. Заки кипите щобудь, зайдїть перше до нас і огляньте нашї річи. Ми є однією агенції для Victor грамфонів і рекордів. В нас дістанете рекорди в Вашій рідній мові. Ми рівнож рєнтуємо велику чисту галю на мітінги, весїля і забави. Заходїть до нас.

R. Steiman Co. HARDWARE & FURNITURE

541 Selkirk Ave. Telephone: St. John 1041; St. John 1060.

ДО БОРОТЬБИ З ТЕМНОТОЮ!

БІБЛОТЕКА "НОВИЙ СВІТ" ВИПУСТИЛА З ДРУКУ НОВІ КНИЖКИ:

Нарис передісторичних подій з 30 передісторичними образами — написав Олександр Курмій.

ЗМІСТ: 1. Жерела історичні і передісторичні подій та обсяг послїдств; 2. Історія землі в звязі з історією працелювчї; 3. Житє чоловіка в третейорядній епої; 4. Як наука поєсноє походженє чоловіка; 5. Житє і культура з дїювіальної епохи; 6. Житє і культура чол. з кухонних стосів і нїлводних мешканцїв; 7. Культура епохи бронзи; 8. Галлішгальська культура; 9. Культура Ла Тєн.

Книжка се поведе читача до 300.000 і мїлїон лїт тому назад, де він відведе ся як в ті часи витягали і змінювали ся моря, ріки, озера і сїчї; як поставали і як і де жили фа чим жилились і чим занимались в тіх часах жидїи, люди, звірї, птїрї і т. д. та як то про те все так докладно змєтє назку, коли в тіх часах дїдука ще не вміли читати ні писати і не оставили нам з тих часів жадних дїяньних свідочств.

Цїна 40 ц.; 10 за 3.25; 25 за 7.00; 100 за 22.00

Ілюстрована робітнича читанка. Часть III. Познакомлює читачів з найновїшими поспудами науки.

В тїй же книжці написав Швачка і присвятив українській темотї: Чому почали вїру — Цїна 35 ц.; 10 — 3.00; 25 — 5.50; 100 — 19.00 Як повстав свїт? з 13 образами. Написав В. Туша. Цїна 20ц.; 10 — 1.50; 100 — 11.50. Ілюваційні суки. 3 11 обр.: Цїна 12ц.; 10 — 1.00; 100 — 6.00.

Замовляйте сі книжки і нищїть без милосердя темноту! Пишіть за ними сейчас до: NOW Y SWIT

Box 1051, MONTREAL, QUE.

Замовлення без грошей не важні. — Цїни подані вже з почтовою пересилкою

ОТСИМ ПОДАЮ ДО ВІДОМА ВСІМ СВОІМ ТОВАРИШАМ, ПРИЯТЕЛЯМ І ЗНАКОМИМ, ШО Я КЕРУЄТЬ СЕБЮ КИНАРНО ПІД НАЗВОЮ "СКЛАД КНЯЗЬКО З 625 FLORA AVE, WINNIPEG, MAN. ПІД Ч. 305 SELKIRK AVE., WINNIPEG, MAN.

Окрім книжок і всяких шкільних приборів маю також холодні напої (Soft Drinks).

Ж. БОБОВСЬКИЙ, властитель.

РОБІТНИЧІ ЧИТАЙТЕ ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІАЛІСТИЧНИЙ ДНЕВНИК "РОБІТНИК"

котрий завжди боронить Ваші інтереси. Передплата вносить:

На рік ..... \$4.00

На пів року ..... 2.75

На 3 місяці ..... 1.50

Засїляйте передплату на таку адресу: "Р О Б І Т Н И К" 2335 W. 11th St. Cleveland, Ohio.

Була і буде ВСЕНАРОДНА ЗАГАЛЬНА КАНЦЕЛЯРІЯ Заложена 1905 р.

Ф. Г. КИММЕЛЬ, краєвий нотар.

Виробляємо всілякі урядові контракти старокравей і тутешні. Виробляємо позички. Аскуруємо від огню. Продаємо шїфрати до Європи і назад. Пересїлаємо гроші до всіх частин свїта. Купуємо, продаємо і міняємо лоти, домї і фарми. Колектуємо довги через суд.

СВІД ДО СВОГО! Вську пересилку перепроваджуємо в українській мові. Адресуйте: J.G. KIMMEL & Co. 834 Main St. WINNIPEG, MAN.

ПОШУКУЮ

в дуже важній справі свого брата Микохала Грегорича, сина М. Г. А., з сєла Гостїв, пов. Томчак, Галічина. Перед двома роками замешкував в Торонто, під ч. 50 Pheove St. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголосити ся на адресу: John Gregorchyn P. O. Box 531, Leechburg, Pa. 25)

ПОШУКУЮ

свого товариша А. Гїєга, з Ошави, Галічина. Хто би про него знав, або він сам, прошу зголосити ся на адресу: Ch. Reruzsk Arrow Park, B. C.

ДО ВІДОМА ЧЛЕНАМ GENERAL LABOR UNION OF AMERICA, Local 400.

Мітінги сєї юнії відбувають ся в першу і третю п'ятницю в місяці в Labor Temple на Джеймс унічї. Членські вкладки колектує ся в другий і четвертий четвєр в місяці в регулярних мітінгах від 8-ї до 10-ї вечером. Просїть ся членів о виправленє сєїх юнійних вкладок. J. H. Mickoll, фін. секретар.

ОГОЛОШЕНЄ

Dr. D. M. GENOFF лікар і злїкар отворив офіс на 567 Селкїрк Евню, в Аврора Блэк. Урядові години від 10 до 11 раню, від 2 до 3 і від 6 до 8, або після назначєня. Др Жеhoff говорить по українськи. Телефон: St. John 2614.

THE C. J. TRAUZER CO.

Mr. J. Chromanski, Gen. Agent 51 Coleman St., Dorch Sta. BOSTON, MASS., U. S. A.

8 June. Wisam. Пролетарі всіх країн

РІК X. Ч. 25.

ВЕЛИКА СТРАШНА БОРОТЬБА НА ЗАХІДНІМ ФРОНТІ

Величезні страхи в людях. На західнім фронті розгортає ся страшна і нечувана догє в історії свїта боротьба. Німці не зважаючи на величїї втрати в людях пруть є військо дальше збитою сою під страшний руйнує огонь-бритицької і французької артилерії та ведуть атаку за атаками вже п'ятї дєн. Ім вдало ся на загатоку фронті посунути ся в деяких місцях від 3-ох до 14 1/2 мїль.

Донєсєня з Берліна кажує, що Німці завняли вже містєтє голє і Варшавє і взяли до 45.000 жовїрів в полон га були поверв 600 армат.

Дотєпер Німці відобрали лєвину того терєну, який тїльшїї армія злобула від від липня 1918 р.

Всі донєсєня говорять, що німці поносять страшний страляюч. Поносять їх також тїльшїї війська.

Бритицька амбасада в шїмгїтї одєржала вїстку, лише до п'ятини Німці втїрили шо найменше 130.000 армат, а Бритиїї менше 100.000.

Бритицькі війська борять ся наступуючим ворогом з писаним героїством. Охорюють відступ армії відділи, ська бють ся мужно до поного.

КАНАДИЙЦІ ВИКОНУЮ НАЙБІЛЬШИЙ ГАЗОВИЙ АТАК В ІСТОРІИ СВІТА

Канадїйська голівна квал в Франції, 25 марта. — Пї коли Німці і Бритиїї по веснїну борють далеко в лудє, в п'ятницю в ночі Канадїї виконали найбїльшї свїтї атак з газових прєдвїрї проти ворожих позицій Левї Г'єрою ч. 70.

Після того канадїйські ська почали сильну пальбу жидїї, дєкшїх армат. Таю зом як і арматїям опїєм в сєно ворогові тяжкі втїрат.

Була є відплата Німцїм атакванє газом канадїйські війська.

КАИЗЕР І БОГ НЕРОЗУМІЛИ ПРИЯТЕЛІ.

Божевільний німецький зер нічо не робить, лише тє ся поза боєні лїній як мї по пеклі з своїми різніками денбургом Лїдендорфом подиними, та з запарешє на кровавє видовищє "то ми", і вислає своїй жидїї у раз телеграмів, що він і (бог), два нерозумні прїдї, всюдї побїжданий.

Офіційні дєпешї в Германїї, що вєсьому свїту, немє глум.

Одна така "кайзерова точка" для примїру.

АМСТЕРДАМ, 24 марта. мєська цїсарєва, — каже анська офіційна дєпешє.

Товариш